

B. Com. II (Semester-III)

Vertical- C : GOEC (Fundamentals of the Indian Budget)

Level	Semester	Course code	Course Name	Credits	Teaching Hours	Exam Duration	Max Marks
5.0	III	402306	Fundamentals of the Indian Budget	2	30	2 Hrs	50

Course Outcomes:

The learning outcomes of this course are as follows:

- 1) students will get to learn about the concepts of indian budgetary system and the process of preparing budget
- 2) students will get to learn about component of receipt and expenditure of indian budgetary system
- 3)students will get to learn about the role and function of parliament and finance commission in preparing budget
- 4) students will get to learn about types of budget.

Unit	Contents	Teaching Hours
Unit-I	Introduction To Indian Budget: 1.1 Definition and Importance Of Budget 1.2 Budgetary Process: Budget Preparation 1.3 Enactment And Execution Process in India 1.4.Key Budget Documents	7
Unit- II	Components Of Indian Budget: 2.1 Revenue Receipts (Different Sources of Revenue, Including Taxes, Duties, and Non-Tax Revenue) 2.2 Capital Receipts: Capital Receipts, Including Borrowings, Recoveries, and Other Receipts 2.3 Revenue Expenditure: Components of Revenue Expenditure, Including Salaries, Pensions, and Subsidies 2.4 Capital Expenditure: Capital Expenditure, Including Investment In Assets, Loans, and Advances	8
Unit-III	Budget Process: 3.1 Budgetary Institutions and Processes 3.2 Role of Parliament in Budgetary Process 3.3 Role and Functions of the Finance Commission 3.4 Role of Budget Division and Department of Economic Affairs in Budget Preparation	7
Unit-IV	Different Types Of Indian Budget : 4.1Balanced Budget its Advantages and Limitations 4.2Surplus Budget it's Advantages and Limitations 4.3Deficit Budget its Advantages and Limitations 4.4 Outcome-Based Budget its Advantages and Limitations	8

Total 50 Marks Division:

External Theory Exam (University level): Marks: 30

Internal Assessment (College Level) Marks 20:

Multiple Choice Question Test marks 10 (1 mark each MCQ) and Assignment marks 10

(Note: Continuous Assessment Tests as per NEP scheme)

BOOKS RECOMMENDED:

English Books

Title: Public Budgeting Systems
Author: Robert D. Lee Jr., Ronald W. Johnson, Philip G. Joyce
Publisher: Jones & Bartlett Learning
Year: 2022

Title: Budgeting Essentials and Development
Author: Fernando Fleury (Coursera Course)
Publisher: Coursera (Online)
Year: 2025 4

Title: The Basics of Public Budgeting and Financial Management
Author: Charles E. Menifield
Publisher: University Press of America
Year: 2020

Hindi Books

Title: बजट निर्माण एवं प्रबंधन
Author: डॉ. राजेश कुमार
Publisher: विद्या प्रकाशन
Year: 2023

Title: वित्तीय योजना और बजट बनाना
Author: एकलव्यस्नातक (EklavyaSnatak)
Publisher: EklavyaSnatak (Online Blog)
Year: 2023

Title: भारत में लोकप्रशासन: बजट की अवधारणा
Author: प्रो. एस.पी. सिंह
Publisher: राजकमलप्रकाशन
Year: 2021

Marathi Books

Title: अर्थसंकल्प: मूलतत्त्वे आणि व्यवहार
Author: डॉ. विजय पाटील
Publisher: मौज प्रकाशन
Year: 2022

Title: सार्वजनिक वित्त आणि अर्थसंकल्प
Author: डॉ. संजय देशमुख
Publisher: प्रज्ञा प्रकाशन
Year: 2020

Title: व्यक्तिगत अर्थसंकल्प नियोजन
Author: अनुराधा गोखले
Publisher: लोकवाङ्मय गृह
Year: 2024

Additional Resources

Government Budgeting: UTS course on outcomes-based budgeting , Graduate School USA's federal budgeting program

Corporate Budgeting: Coursera's Budgeting Essentials and Development , PRMIA's budgeting course library

Regional Content: EklavyaSnatak's Hindi lessons on financial literacy and Indian public administration notes
Online resources and simulations from Khan Academy Economics

<https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/>

Note: Learners are advised to use the latest edition of readings

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati

B.Com. II (Semester-III)

VERTICAL C: -Generic/Open Elective Courses (G/OEC) English

Level	Semester	Course Code	Course Name	Credits	Teaching Hours	Exam Duration	Max. Marks
5.0	III	401307	English	2	30	2 Hrs.	50

Course Outcomes	1. The students will study various ways of communication. 2. Students will win with good manners. 3. They will learn perfection of writing and speaking 4. With these skills they will be able to create space for them in the corporate world 5. Students will become able to handle all situations successfully
-----------------	--

Unit	Contents	Teaching Hours.
Unit-I	Asking for and Giving Opinions	07
Unit-II	Agreeing and Disagreeing with Opinions	08
Unit-III	Seeking and Giving Advice and Suggestions	07
Unit-IV	Persuading and Dissuading People	08

References: Spoken English Part –II , By- Kamlesh Sadanand / Susheela Punitha (Orient Black Swan Publication)

Model Questions	Based on the above Five Units, 2 Long Answer Questions will be asked for 07 Marks. (14) Based on the above Five Units, 4 Short Answer Questions will be asked-each for 04 Marks. (16)
Division of 50 Marks: External-30 Internal -20	College level Exam Internal Assessment : Unit Test related to above Two Units 10 Marks. Multiple Choice Questions 10 Marks.

(Note: Continuous Assessment Tests as per NEP scheme)

B. Com. II (NEP) (Semester-III)

Vertical-C Generic / Open Elective Courses (G/OEC) Sanskrit

Level	Semester	Course Code	Course Name	Credits	Teaching Hours	Exam Duration	Max Marks
5.0	III	401308	Theory III संस्कृतनीतिकथा पञ्चतन्त्र काकोलूकीयम्	02	30	2 Hrs.	50

Course Outcomes :

- 1) संस्कृत नीतिशास्त्र विषयक ग्रंथानां परिचयः भविष्यति।
- 2) संस्कृत नीतिकथासु विद्यमानानां नीतिविषयानां ज्ञानं भविष्यति।
- 3) संस्कृत नीतिकथासु विद्यमानानां नीतिविचाराणां परिचयः भविष्यति।
- 4) विद्यार्थिनः संस्कृत नीतिसाहित्यस्य महत्त्वं अवगच्छेयुः।

Unit System	Contents	Teaching Hours
Unit I	चतुर्दन्तहस्तिकथा, शशकपिंजलकथा	08
Unit II	मूषिकाकथा, मित्रशर्माबाह्यणकथा	07
Unit III	मन्दविषसर्पकथा, स्वर्णष्टिवीकथा	08
Unit IV	खरनखरसिंहकथा, हरिदत्तब्राह्मणकथा	07

References –

- ओ ई संदर्भग्रंथ 1) पंचतंत्र - अनुवादक सत्यकाम वेदालंकार, राजपाल प्रकाशन
(https://ia802902.us.archive.org/35/items/panchatantra_202003/panchatantra.pdf)
2) पंचतंत्रम् - संपादक प्रो. बालशास्त्री, चौखम्भा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
3) संपूर्ण पंचतंत्र: Complete Panchatantra (Marathi) , भाषान्तर ह. अ. भावे, वरदा प्रकाशन, पुणे

Model Questions	वरील चारही घटकावर आधारीत 02 दीर्घांतरी प्रश्न प्रत्येकी सात म्हणजे एकूण 14 गुणांकरिता विचारले जातील. वरील चारही घटकावर आधारीत 04 लघुतरी प्रश्न प्रत्येकी चार म्हणजे एकूण 16 गुणांकरिता विचारले जातील. (वरील दोन्ही प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय राहतील)
External – 30 Internal – 20 Total -- 50	अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Marks) घटक चाचणी - 20 गुणवरील चारही घटकाशी संबंधित घटकचाचणी ज्यात 20 गुणांचे 10 वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्न विचारले जातील.

(Note: Continuous Assessment Tests as per NEP scheme)

B.Com . II (Semester -III)(NEP)**Vertical –C : G / OEC(Urdu III)**

Level	Semester	Course Code	Course Name	Credits	Teaching Hours	Exam Duration	Max Marks
5.0	III	401308	Urdu-III	02	30	2	50

Course outcomes

1۔ طلباء مختلف پیشوں کی مہارت سے متعارف ہو گے۔

2۔ طلباء زبان اور پیشوں کے تعلق کو سمجھیں گے

3۔ مہارتوں کی وجہ سے پیداوار میں معیار پیدا ہو گا

4۔ پیشوں میں دستاویزات کی اہمیت سمجھ میں آئے گی

5۔ بہتر مندرجہ ذیل قوت پیدا ہو گی۔

Unit System	Contents	Teaching Hours
Unit –I	1۔ عملی اردو کی اہمیت تحقیقات کی نئی راہیں	08
Unit –II	2۔ گروپ بحث	07
Unit-III	3۔ اشتہار تحریر کرنا	08
Unit- IV	4۔ معلوماتی شیٹ	07

References

پاسبان ادب – مرتب – ڈاکٹر شاہدہ مناف

Model Questions	☆ اوپر کے چاروں یونیٹ پر چار میں سے 02 مفصل سوال حل کرنا ہے ایک پر 07 مارکس کل 14 مارکس ☆ اوپر کے چاروں یونیٹ پر چھ میں سے چار مختصر سوالات حل کرنا ہے ہر ایک پر 4 مارکس کل 16 مارکس
External- 30 Internal - 20 Total - 50	(Internal Marks)-20 Marks اوپر کے چاروں یونیٹ پر 20 مارکس کا یونیٹ ٹیسٹ ہے 10 متبادل سوالات رہے گے ہر ایک پر دو مارکس رہے گے (Objective)

(نوٹ:۔ این ای پی اسکیم کے مطابق اسسٹنٹ (تشخیص) کے ٹیسٹ جاری رکھیں)

B.Com. II (NEP) (Semester-III)
Vertical-C Generic / Open Elective Courses (G/OEC) Pali
Subject Title - Theory III व्यावसायिक पाली

Level	Semester	Course Code	Course Name	Credits	Teaching Hours	Exam Duration	Max Marks
5.0	III (UG)	401308	Theory III व्यावसायिक पाली	02	30	2 Hrs.	50

Course Outcomes	1. विद्यार्थ्यांना विविध व्यवसायातील कौशल्य अवगत होतील. 2. विद्यार्थ्यांना भाषा व व्यवसायातील संबंधाचा उलघडा होईल. 3. व्यवसायातील दस्तऐवजांचे महत्त्व लक्षात येईल. 4. विद्यार्थ्यांना बौद्ध स्थळांची माहिती अवगत होईल. 5. कुशल मनुष्यबळाची निर्मिती होईल.	
Unit System	Contents	Teaching Hours
Unit I	लुंबिनी, बौद्ध गया, सारनाथ	08
Unit II	कुशीनगर, श्रावस्ती, राजगीर	07
Unit III	नालंदा, सांची, अजिंठा – एलोरा	08
Unit IV	वैशाली, कपिलवस्तू, नागार्जुनकोण्डा	07
References	भारत के प्रमुख बौद्ध स्थल, प्रिय सेन सिंह, माध्यम कार्यान्वय निदेशालय दिल्ली विश्वविद्यालय .	
Model Questions	- वरील चारही घटकावर आधारीत 02 दीर्घोत्तरी प्रश्न प्रत्येकी सात म्हणजे एकूण 14 गुणांकरिता विचारले जातील. - वरील चारही घटकावर आधारीत 04 लघुत्तरी प्रश्न प्रत्येकी चार म्हणजे एकूण 16 गुणांकरिता विचारले जातील.	
External – 30 Internal – 20 Total - 50	अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Marks) घटक चाचणी - 20 गुण वरील चारही घटकाशी संबंधित घटकचाचणी ज्यात 20 गुणांचे 10 वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्न विचारले जातील. <i>(Note: Continuous Assessment Tests as per NEP scheme)</i>	

B.Com.II (NEP) (Semester-III)**Vertical-C Generic / Open Elective Courses (GEOC) Marathi**

Level	Semester	Course Code	Course Name	Credits	Teaching Hours	Exam Duration	Max Marks
5.0	III	401308	Business Marathi व्यावसायिक मराठी	02	30	2 Hrs.	50

Course Outcomes : 1. विद्यार्थ्यांना विविध व्यवसायातील कौशल्य अवगत होतील.

2. विद्यार्थ्यांना भाषा व व्यवसायातील संबंधाचा उलघडा होईल.

3. कौशल्यामुळे उत्पादनात गुणवत्ता निर्माण होऊ शकेल.

4. व्यवसायातील दस्तऐवजांचे महत्त्व लक्षात येईल.

5. कुशल मनुष्यबळाची निर्मिती होईल.

Unit System	Contents	Teaching Hours
Unit I	१. व्यावहारिक मराठीची व्याप्ती आणि संशोधनाच्या नव्या दिशा - डॉ.जयश्री पाटणकर	08
Unit II	२. गटचर्चा डॉ.केतकी मोडक	07
Unit III	३. जाहिरात लेखन - संदीप खरे	08
Unit IV	४. माहितीपत्रक प्रा. आनंद काटीकर	07

References – उपयोजित मराठी, संपा डॉ. केतकी मोडक, संतोष शेणई, सुजाता शेणई, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे आवृत्ती -2012

Model Questions	वरील चारही घटकावर आधारीत 02 दीर्घोत्तरी प्रश्न प्रत्येकी सात म्हणजे एकूण 14 गुणांकरिता विचारले जातील. वरील चारही घटकावर आधारीत 04 लघुत्तरी प्रश्न प्रत्येकी चार म्हणजे एकूण 16 गुणांकरिता विचारले जातील. (वरील दोन्ही प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय राहतील)
External – 30 Internal – 20 Total -- 50	University level Exam अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Marks) घटक चाचणी - 20 गुणवरील चारही घटकाशी संबंधित घटकचाचणी ज्यात 20 गुणांचे 10 वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्न विचारले जातील.

(Note: Continuous Assessment Tests as per NEP scheme)

B. Com. II (NEP) (Semester-III)**Vertical-C Generic / Open Elective Courses (G/OE) Hindi**

Level	Semester	Course Code	Course Name	Credits	Teaching Hours	Exam Duration	Max Marks
5.0	III	401308	Theory III व्यावसायिक हिन्दी	02	30	2 Hrs.	50

Course Outcomes :

1. विद्यार्थी संवाद कौशल से परिचित होंगे।
2. विद्यार्थी भाषा व व्यवसाय के संबंध को समझ सकेंगे।
3. कौशल से उत्पादन में गुणवत्ता निर्माण हो सकेगी।
4. व्यवसाय के दस्तावेजों का महत्व ध्यान में आएगा।
5. कुशल मनुष्यबल का निर्माण होगा।

Unit System	Contents	Teaching Hours
Unit I	1. डॉक्यूमेंट्री की पटकथा	08
Unit II	2. धारावाहिक की पटकथा	07
Unit III	3. संवाद लेखन की प्रक्रिया	08
Unit IV	4. संवाद लेखन की विशेषताएँ	07

References – पटकथा और संवाद लेखन, डॉ. गौरीशंकर रैणा, डॉ. विपुल कुमार, श्री नटराज प्रकाशन, दिल्ली

Model Questions	उपरोक्त चारों इकाइयों पर आधारित 02 दीर्घोत्तरी प्रश्न प्रत्येकी 7 अंकों का रहेगा। (7x2=14) उपरोक्त चारों इकाइयों पर 04 लघुत्तरी प्रश्न पर्याय के साथ पूछे जाएंगे, जो प्रत्येकी 4 अंकों का होगा। (4x4=16) (उपरोक्त दोनों प्रश्नों को अंतर्गत पर्याय रहेंगे।)
External – 30 Internal – 20 Total -- 50	आंतरिक मूल्यांकन (Internal Marks) के लिए इकाई परीक्षा- 20 अंकों की होगी। उपरोक्त चारों इकाइयों पर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न के रूप में इकाई परीक्षा ली जाएगी।

(Note: Continuous Assessment Tests as per NEP scheme)